

Ο Γερμανός... ασθενής. Του Αργύρη Αργυριάδη

Η απάντηση δεν μπορεί να είναι η αντιγραφή της ακροδεξιάς στο μεταναστευτικό ούτε ένας αφηρημένος ηθικός αφορισμός των ψηφοφόρων της

Τετάρτη 16 Σεπτεμβρίου 2026, 07:00

Γράφει

Αργύρης Αργυριάδης

Μέχρι σήμερα, η φράση «Όταν η Γερμανία φτερνίζεται, η Ευρώπη παθαίνει πνευμονία» αφορούσε την οικονομία. Το ρητό αυτό αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι η Γερμανία αποτελεί τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης.

Από τη στιγμή που τα ευρωπαϊκά κράτη είναι στενά συνδεδεμένα μέσω του εμπορίου, των εξαγωγών και της κοινής νομισματικής πολιτικής, οποιοδήποτε οικονομικό πρόβλημα αντιμετωπίζει το Βερολίνο επηρεάζει άμεσα και τις υπόλοιπες χώρες της Γηραιάς Ηπείρου. Τις τελευταίες μέρες, με αφορμή (ή αιτία) τις εκλογές στη Σαξονία-Άνχαλτ, η ανωτέρω φράση απέκτησε και πολιτικό περιεχόμενο.

Σάββατο 05 Σεπ 2026, 14:00

Υψηλότεροι μισθοί ή «ακριβότερη» εργασία; Του Αργύρη Αργυριάδη

ΑΠΟΨΕΙΣ

Στις εκλογές του κρατιδίου, η ακροδεξιά AfD (με φιλορωσική και αντιμεταναστευτική ρητορική και πολιτική εξόδου από το ευρώ) έφθασε στο πρωτοφανές 43,8%, υπερδιπλασιάζοντας τη δύναμή της σε σχέση με το 2021, ενώ το CDU περιορίστηκε στο 17,2%. Η επικράτηση της ακροδεξιάς, έστω σε σημαντικό τμήμα της Γερμανικής επικράτειας, προκαλεί ιστορικές αναφορές, ενώ την ίδια στιγμή προκαλεί εύλογες απορίες για το μέλλον.

Το εύκολο συμπέρασμα θα ήταν ότι η Γερμανία «στρέφεται προς τα δεξιά». Το δυσκολότερο -και πολιτικά χρησιμότερο- είναι να αναρωτηθούμε γιατί. Η Σαξονία-Άνχαλτ, πράγματι, κουβαλά ακόμη τις πληγές της επανένωσης. Αυτό, όμως, από μόνον του δεν δίνει πειστική εξήγηση.

Η απώλεια βιομηχανικών θέσεων εργασίας, η δημογραφική συρρίκνωση, η φυγή νέων ανθρώπων, η ακριβή ενέργεια (τόσο λόγω της απολιγνιτοποίησης όσο και λόγω της διακοπής της κάνουλας του φθηνού ρωσικού αερίου) σίγουρα συντέλεσαν στο αποτέλεσμα. Δημιούργησαν σε σημαντικό τμήμα της κοινωνίας την αίσθηση ότι οι μεγάλες αλλαγές αποφασίζονται κάπου αλλού και πληρώνονται πάντοτε από τους ίδιους.

Σε αυτό προστίθεται η ευρύτερη κρίση του γερμανικού οικονομικού μοντέλου. Η χώρα που οικοδόμησε την ευημερία της πάνω στη φθηνή ενέργεια, στην ισχυρή βιομηχανία και στις εξαγωγές βρίσκεται αντιμέτωπη με χαμηλή ανάπτυξη, ενεργειακό κόστος, βιομηχανικές πιέσεις και ανασφάλεια για το αύριο. Η πολιτική δυσарέσκεια δεν γεννιέται σε κοινωνικό κενό.

Η μετανάστευση λειτουργεί ως επιταχυντής αυτής της ανασφάλειας, όχι όμως ως επαρκής εξήγηση. Είναι χαρακτηριστικό ότι στη Σαξονία-Άνχαλτ οι αλλοδαποί αποτελούν περίπου το 9% του πληθυσμού, έναντι περίπου 15% στο σύνολο της Γερμανίας. Η ακροδεξιά κατορθώνει να μετατρέψει πραγματικές κοινωνικές ανασφάλειες σε φόβο απέναντι στον «άλλον» και σύνθετα οικονομικά προβλήματα σε απλοϊκές απαντήσεις.

Όλα αυτά, λοιπόν, δίνουν κάποιες απαντήσεις. Συνθέτουν το αιτιοκρατικό πλέγμα. Όμως, όλα αυτά από μόνα τους ή και μαζί, δεν θα οδηγούσαν σε αυτό το αποτέλεσμα εάν υπήρχε εναλλακτική - δημιουργική πολιτική αντιπρόταση. Εδώ βρίσκεται και η μεγάλη ευθύνη της δημοκρατικής πολιτικής. Δεν αρκεί ένα θεσμικό «τείχος προστασίας» γύρω από την ακροδεξιά.

Όταν τα παραδοσιακά κόμματα εμφανίζονται ως διαφορετικές εκδοχές της ίδιας διαχείρισης, όταν η προοδευτική πολιτική εγκαταλείπει το κοινωνικό ζήτημα, την εργασία, την παραγωγή και τις περιφερειακές ανισότητες, αφήνει χώρο σε εκείνους που προσφέρουν ταυτότητα αντί για ασφάλεια και εχθρούς αντί για λύσεις.

Μεγάλη ευθύνη έχει και η ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία που προτίμησε να λειτουργεί υποβοηθητικά στον καπιταλισμό μετριάζοντας τις αστοχίες του και συντηρώντας τις αρρυθμίες του, ενώ το ζητούμενο είναι η δημοκρατική συμμετοχή της κοινωνικής πλειοψηφίας στη διαδικασία παραγωγής του οικονομικού πλούτου.

Η απάντηση, συνεπώς, δεν μπορεί να είναι η αντιγραφή της ακροδεξιάς στο μεταναστευτικό ούτε ένας αφηρημένος ηθικός αφορισμός των ψηφοφόρων της. Χρειάζεται μια νέα προοδευτική πολιτική ασφάλειας: ασφάλεια στην εργασία, στο εισόδημα, στη στέγη, στην ενέργεια, στις γειτονιές, στη δημόσια σφαίρα και ιδίως απέναντι στις ανεξέλεγκτες οικονομικές μεταβολές.

Η Δημοκρατία δεν κερδίζει απλώς καταγγέλλοντας τον φόβο. Κερδίζει όταν αφαιρεί τις αιτίες που τον γεννούν.

*** Δημοσιεύθηκε στη «Μακεδονία της Κυριακής» στις 12-13.09.2026**

Μακεδονία της Κυριακής # Γερμανία

Διάβαστε περισσότερα

Πέμπτη 24 Σεπ 2026, 07:00 Να επιβραδύνουμε την εξέλιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης; Γράφει ο Αργύρης Αργυριάδης # Μακεδονία της Κυριακής # Τεχνητή Νοημοσύνη Αργύρης Αργυριάδης	Σάββατο 05 Σεπ 2026, 14:00 Υψηλότεροι μισθοί ή «ακριβότερη» εργασία; Του Αργύρη Αργυριάδη # Μακεδονία της Κυριακής # Ακρίβεια Αργύρης Αργυριάδης	Τετάρτη 02 Σεπ 2026, 07:00 Τι (δεν) θα ακούσουμε από το βήμα της ΔΕΘ. Του Αργύρη Αργυριάδη # Μακεδονία της Κυριακής # ΔΕΘ Αργύρης Αργυριάδης	Τετάρτη 26 Αυγ 2026, 07:00 Το «φάντασμα» του σοσιαλισμού στις ΗΠΑ. Του Αργύρη Αργυριάδη # Μακεδονία της Κυριακής # ΗΠΑ Αργύρης Αργυριάδης
--	--	--	---